

Απόψεις του εκπαιδευτικού προσωπικού σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής του Νομού Ημαθίας για τον μετασχηματισμό της σχολικής μονάδας σε Οργανισμό Μάθησης

Γρουσόπουλος Άγγελος, graggelos8@gmail.com

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η διερεύνηση των απόψεων του εκπαιδευτικού προσωπικού σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης που υπηρετούν σε Ειδικά δημοτικά Σχολεία του Νομού Ημαθίας σχετικά με τον μετασχηματισμό της σχολικής μονάδας σε Οργανισμό Μάθησης.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Θα γίνει προσπάθεια να απαντηθούν τα εξής **ερευνητικά ερωτήματα**:

1. Πως οι εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής αντιλαμβάνονται την έννοια «Οργανισμός Μάθησης»;
2. Ποια είναι τα αποτελέσματα ενός οργανισμού μάθησης σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής;
3. Πως αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους, τον ρόλο της ηγεσίας και της διοίκησης στην ανάπτυξη ενός οργανισμού μάθησης;
4. Ποια σημεία αναγνωρίζουν σχετικά με την αποτελεσματικότητα του οργανισμού μάθησης;

ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το εργαλείο που επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί ήταν η συνέντευξη ενώ πλαισιώθηκε με **16 ανοιχτού τύπου ερωτήσεις**. Προκειμένου τα αποτελέσματα που θα διεξαχθούν να είναι έγκυρα και αξιόπιστα, η συνέντευξη διαχωρίστηκε σε θεματικές ενότητες οι οποίες ήταν πλαισιωμένες με ερωτήσεις που βασίζονταν στον ερευνητικό σκοπό και στα ερευνητικά ερωτήματα που είχαν τεθεί εξ αρχής. Πιο συγκεκριμένα,

1. η 1^η θεματική ενότητα αφορούσε την ανάδειξη των αντιλήψεων του εκπαιδευτικού προσωπικού σχετικά με τον οργανισμό μάθησης και την ικανότητα μίας σχολικής μονάδας ειδικής αγωγής να λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης και
2. η 2^η θεματική ενότητα αφορούσε την ανάδειξη των αντιλήψεων του εκπαιδευτικού προσωπικού σχετικά με το κατά πόσο ένας οργανισμός μάθησης προωθεί τους μαθησιακούς και επαγγελματικούς σκοπούς.

ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- 15 μέλη εκπαιδευτικού προσωπικού τριών σχολικών μονάδων Ειδικής Αγωγής του Νομού Ημαθίας.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- **Έτη προϋπηρεσίας:** το 43,7% του δείγματος έχει προϋπηρεσία 10 χρόνια και άνω, το 33,3% έχει από 5 – 10 χρόνια και το 20% έχει από 0 – 5 χρόνια.
- **Έτη προϋπηρεσίας στο σχολείο:** το 66,6% έχει προϋπηρεσία 0 – 5 έτη, το 6,7% 5 – 10 έτη και το 26,7% 10 και άνω.

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Φύλο:** Γυναίκες με ποσοστό 67% και άντρες με ποσοστό 33%.
- **Ηλικία:** ποσοστό 33,3% 25-35, 33,3% 35-45 και 33,3% 45 και άνω.
- **Επάγγελμα:** εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής με ποσοστό 33,3%, εκπαιδευτικοί με ποσοστό 26,7% , φυσιοθεραπευτές 13,3% και 6,6% λογοθεραπευτές, 6,7% κοινωνικοί λειτουργοί, 6,7% ψυχολόγοι και 6,7% σχολικοί νοσηλευτές.
- **Εκπαιδευτικό υπόβαθρο:** το 53,5% είχε ολοκληρώσει μεταπτυχιακές σπουδές, το 13,3% είχε διδακτορικές, το 13,3% είχε βασικό πτυχίο Α.Ε.Ι., το 13,3% είχε πτυχίο Α.Τ.Ε.Ι. με εκπαιδευτική επάρκεια και το 6,6% πτυχίο Τ.Ε.Ι. με εκπαιδευτική επάρκεια.

ΑΝΑΛΥΣΗ

- **1^η ερώτηση:** το 73,3% του δείγματος χαρακτήρισε τον οργανισμό μάθησης ως έναν «ζωντανό» οργανισμό μέσα στην κοινωνία, ενώ το 26,7% του δείγματος ανέφερε πως ως οργανισμός μάθησης νοείται ο οργανισμός που έχει σωστά μοντέλα ηγεσίας και περιλαμβάνει σύγχρονες μεθόδους προσέγγισης.
- **2^η ερώτηση:** το 70% του δείγματος θεωρεί πως οι πιο σημαντικοί παράγοντες είναι η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η διοίκηση του σχολείου, η συνεργασία και οι υλικοτεχνικές υποδομές, το 20% θεωρεί πολύ σημαντικό παράγοντα τη σωστή στελέχωση της σχολικής μονάδας με την ύπαρξη πολλών ειδικοτήτων και το 10% θεωρεί πως τον πιο σημαντικό ρόλο τον κατέχουν οι εκπαιδευτικοί και η θέληση τους για να εξελίξουν ή όχι την σχολική μονάδα.
- **3^η ερώτηση:** Το 29% του δείγματος θεωρεί ως ανασταλτικό παράγοντα την κακή διοίκηση ενώ το 25,7% το ότι αλλάζει συνεχώς το προσωπικό και δεν παραμένει σταθερό.
- **4^η ερώτηση:** η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος με ποσοστό 93,4% έδωσε θετική απάντηση ενώ το 6,6% του δείγματος υποστήριξε πως αν δεν αλλάξουν οι νομοθεσίες, η γραφειοκρατία και οι γενικότερες διαδικασίες τότε δεν μπορεί να συμβάλει ο διευθυντής στο μετασχηματισμό της σχολικής μονάδας σε οργανισμό μάθησης.
- **5^η ερώτηση:** το 93,4% του δείγματος έδωσε θετική απάντηση ενώ το 6,6% του δείγματος παρουσίασε ορισμένους ενδοιασμούς για το κατά πόσο η ελεύθερη και ανοικτή επικοινωνία μπορεί εν τέλει να προωθήσει τον μετασχηματισμό.

ΑΝΑΛΥΣΗ (2)

- **6^η ερώτηση:** όλο το δείγμα απάντησε ομόφωνα θετικά αναδεικνύοντας την σπουδαιότητα που κατέχει η ύπαρξη πόρων για τον μετασχηματισμό μίας σχολικής μονάδας ειδικής αγωγής.
- **7^η ερώτηση:** το δείγμα ομόφωνα απάντησε θετικά χωρίς να υπάρχει κάποια διαφορετική άποψη.
- **8^η ερώτηση:** το δείγμα σε ποσοστό 80% υποστήριξε πως είναι πολύ σημαντική η συμβολή της σχολικής κουλτούρας στον μετασχηματισμό ενώ το 6,7% υποστήριξε πως δεν έχει πολύ σημασία και ότι υπόκειται στον χαρακτήρα των ανθρώπων και αν δέσουν μεταξύ τους. Τέλος, το 13,3% υποστήριξε πως είναι σημαντική η σχολική κουλτούρα όμως είναι δύσκολο να διαμορφωθεί εξαιτίας της εναλλαγής του προσωπικού και των οικογενειών που δεν επιδιώκουν συνεργασία με την σχολική μονάδα.
- **9^η ερώτηση:** το δείγμα απάντησε ομόφωνα θετικά χωρίς να υπάρχει κάποια αντίθετη άποψη.
- **10^η ερώτηση:** το εκπαιδευτικό προσωπικό έδωσε και πάλι ομόφωνα θετική απάντηση και υποστήριξε πως είναι πολύ σημαντικό μία σχολική μονάδα ειδικής αγωγής να λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης.
- **11^η ερώτηση:** το δείγμα με ποσοστό 86,6% υποστήριξε ότι μία σχολική μονάδα ειδικής αγωγής μπορεί και πρέπει να λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης σε αντίθεση με το 6,7% του δείγματος που υποστήριξε ότι είναι πολύ δύσκολο και το 6,7% που ανέφερε ότι λειτουργούν ήδη όλα τα σχολεία ως οργανισμοί μάθησης.

ΑΝΑΛΥΣΗ (3)

- **12^η ερώτηση:** το 26,6% του δείγματος υποστήριξε ότι ως μετασχηματισμός και εξέλιξη νοείται η ύπαρξη πόρων, η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και η υποστήριξη από τις δομές, το 33,3% του εκπαιδευτικού προσωπικού υποστήριξε πως μετασχηματισμός και εξέλιξη είναι η προσπάθεια για να γίνεις καλύτερος, το 20% υποστήριξε ότι είναι η σταδιακή αλλαγή προς την βελτίωση, το 13,3% υποστήριξε ότι είναι η προσαρμογή στις αλλαγές – πρόοδος και το 6,8% ότι είναι η εξολοκλήρου μεταβολή της κουλτούρας του σχολείου.
- **13^η ερώτηση:** το δείγμα με ποσοστό 73,3% απάντησε θετικά και υποστήριξε πως το σχολείο όπου εργάζεται του παρέχει δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης, το 13,3% έδωσε αρνητική απάντηση, το 6,7% παρουσίασε ενδοιασμούς και το 6,7% υποστήριξε ότι επαγγελματική εξέλιξη μπορεί να παρέχεται στους μόνιμους εκπαιδευτικούς και όχι τόσο στους αναπληρωτές.
- **14^η ερώτηση:** η πλειοψηφία του δείγματος με ποσοστό 93,3% υποστήριξε πως η επαγγελματική εξέλιξη του εκπαιδευτικού προσωπικού προωθείται καλύτερα μέσω του μετασχηματισμού ενώ το 6,7% υποστήριξε ότι αν και θα έπρεπε παρόλα αυτά δεν προωθείται.
- **15^η ερώτηση:** το δείγμα σε ποσοστό 40% υποστήριξε ότι ο πιο βασικός παράγοντας για επαγγελματική εξέλιξη είναι η επιμόρφωση, το 26,6% θεωρεί ότι η ηγεσία ενέχει σημαντικό ρόλο μέσω της σωστής καθοδήγησης, υποστήριξης και παροχής κινήτρων στο εκπαιδευτικό προσωπικό, το 6,6% υποστήριξε ότι το πιο σημαντικό είναι τα προσωπικά κίνητρα και το 6,7% η ψυχική ηρεμία.
- **16^η ερώτηση:** το 93,3% του δείγματος απάντησε θετικά ενώ το 6,7% παρουσίασε ενδοιασμούς για το αν τελικά θα μπορούν να προωθηθούν αποτελεσματικότερα οι εκπαιδευτικοί σκοποί και στόχοι όταν η σχολική μονάδα ειδικής αγωγής που εργάζονται λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Η πλειοψηφία του δείγματος θεωρεί ότι οργανισμός μάθησης είναι αυτός που εξελίσσεται, δεν μένει στάσιμος, είναι ευέλικτος και προσαρμόζεται στις απαιτήσεις της κοινωνίας. Η συγκεκριμένη άποψη έρχεται να συμφωνήσει με την **Αποστολοπούλου (2016)** η οποία υποστήριξε ότι τον οργανισμό μάθησης ορίζουν τρία καθήκοντα αλληλένδετα μεταξύ τους τα οποία είναι η εξέλιξη και η ανάπτυξη του ίδιου του οργανισμού αλλά και των ατόμων που τον αποτελούν.
- Μεγάλο μέρος του δείγματος υποστήριξε πως όταν μία σχολική μονάδα λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης τότε προωθείται καλύτερα η επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτικών ενώ μόνο ελάχιστοι είχαν αντίθετη άποψη.
- Η πλειοψηφία του δείγματος υποστήριξε πως η λειτουργία της σχολικής μονάδας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης ως οργανισμός μάθησης προωθεί αποτελεσματικότερα τους εκπαιδευτικούς σκοπούς και στόχους κάτι το οποίο επιβεβαιώνει την άποψη της **Κολέζα (2014)** η οποία υποστήριξε ότι ο οργανισμός μάθησης αποτελεί έναν οργανισμό ο οποίος ευνοεί τόσο τη συλλογική όσο και την ατομική μάθηση, παρέχει κίνητρα για εξέλιξη στα στελέχη του, αξιοποιεί τη γνώση συνεχώς και θέτει στόχους.
- Η συντριπτική πλειοψηφία του δείγματος υποστήριξε ότι ο ρόλος της διεύθυνσης και της διοίκησης ενέχει μεγάλη σημασία και συμβάλει θεαματικά στο να μετασχηματιστεί μία σχολική μονάδα ειδικής αγωγής σε οργανισμό μάθησης. Σύμφωνα με τον **Θεοφιλίδη (2012)**, η διεύθυνση αποτελεί τον πυλώνα στο οικοδόμημα μίας σχολικής μονάδας, είναι αυτή που παρακολουθεί το εκπαιδευτικό έργο, την επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων και σκοπών, παρακινεί τους υφιστάμενους της, προωθεί την συνεργασία και την ομαδικότητα και δίνει κίνητρα για εξέλιξη και πρόοδο.
- Το δείγμα ανέδειξε με ποσοστό 93,4% την ελεύθερη και ανοικτή επικοινωνία μεταξύ των μελών μίας σχολικής κοινότητας, με ποσοστό 80% την σχολική κουλτούρα ενώ ομοφωνία υπήρξε για την ύπαρξη πόρων που συμβάλλουν στην εκπλήρωση εργασιών, στην επιμόρφωση του προσωπικού και στην ύπαρξη ενός κοινού οράματος και ομαδικής εργασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Ένας οργανισμός μάθησης ενθαρρύνεται να στρέψει το ενδιαφέρον του σε έναν εναλλακτικό τρόπο δράσης αναπτύσσοντας την διάσταση της δομής ενώ το εκπαιδευτικό προσωπικό επιδιώκεται να νιώθει δέσμευση απέναντι στον οργανισμό με απόρροια να επιτυγχάνονται αποτελεσματικότερα οι στόχοι και οι σκοποί του.
- Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί πως η επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού αποτελεί κλειδί για την επιτυχία μίας σχολικής μονάδας που λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης καθώς με αυτό τον τρόπο τοποθετείται στο επίκεντρο η εκπαίδευση σαν κρίσιμος παράγοντας προόδου και εξέλιξης.
- Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στο ρόλο της διοίκησης η οποία αποτελεί πυλώνα στο οικοδόμημα της σχολικής μονάδας.
- Μία σχολική μονάδα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης είναι πολύ σημαντικό να καταφέρει να λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης καθώς με αυτό τον τρόπο εμπλέκονται όλοι οι εργαζόμενοι στην διαδικασία της διαρκούς μάθησης, ισχυροποιείται μαθησιακά ενώ χαρακτηρίζεται από αποτελεσματικότητα και υψηλές αποδόσεις, διαμορφώνεται θετικό κλίμα, προάγεται ο ανοιχτός διάλογος και η επικοινωνία με απόρροια την αποτελεσματικότερη επίτευξη των εκπαιδευτικών του στόχων και σκοπών.